

Malmön sarjakuvakoulussa opitaan koko prosessi ideasta toteutukseen

Heikki Jokinen
Malmö

Malmö on Ruotsin sarjakuvakaupunki. Siellä toimii maan ainoa täyspäiväinen sarjakuvakoulu, maan sarjakuvaseura Seriefrämjandet on muuttanut toimintonsa Malmöön ja muikin alan toiminta on vilkasta.

Toiminta keskittyy lähellä toisiaan sijaitsevien Mazetti-kulttuuritalon ja sarjakuvakoulu Serieskolanin ympärille. Kesällä 2010 myös sarjakuvakoulu muuttaa Mazetti-taloon.

Mazetti on 1888 aloittanut Serieskolanin, välillä Fazerinkin osana toiminut suklaatehdas, jonka tunnetuin tuote oli meiläkin tuttu ”silma-kaakao”. Tehtaan isot ja tyylikkäätilat ovat vuodesta 2006 olleet kaupungin kulttuurikäytössä. Sijainti on hyvä, sillä ympärillä leviävä Møllevängin kaupunginosa on elävä, moniethinen ja kulttuuriväen suosima alue.

Vuonna 1999 aloittanut Serieskolan pitää majansa entisessä tehtaassa, punaisessa tiilitalossa Mäljön kantakaupungissa. Punainen väri sopii rakennukselle hyvin, sillä Serieskolan on osa Kvarnby Folkhögskolan. Se taas on vasemmiston eli Vänsterpartietin ja eräiden kansalaisjärjestöjen ylläpitämä yhteiskunnallisiin kysymyksiin keskittyvä oppilaitos.

Painopisteenä tarinankerronta

”Opetuksemme on taidekoulutusta, joka suuntautuu sarjakuvaan”, sanoo koulun taiteellisen tekniikan opettaja, sarjakuvapiirtäjä Gunnar Krantz. ”Tämä ei ole ammattikoulu, yritämme tukea opiskelijoita heidän matkallaan.”

”Opetan erilaisia taiteen tekniikoita kuten guassia ja akvarellia; kaikkea mikä liittyy kuvan tekoon. Mutta en varsinaisesti opeta kuvittamista.”

Opetuksen painopiste on tarinankerronta, sanovat Krantz sekä koulun sarjakuvahistorian ja -teorian opettaja, journalisti Fredrik Strömberg. ”Moni hakee kouluun koska pitää piirtämisestä. Me yritämme seuloa esiin ne, joilla on jotain sanottavaa.” Opetuksessa painotetaan käsityötä: ”Koko prosessi ideasta toteutukseen.”

Koulu on joko yksi- tai kaksivuotinen ja siellä opiskellaan kokopäivätoimisesti. Opetus on maksutonta ja opintoihin voi saada opintotukea. Muodollisia pääsyvaatimuksia ei ole, valinta tehdään työnäytteiden perusteella.

Molemmille vuosikursseille on haettava erikseen. Viime vuonna ykköskurssille oli noin sata hakijaa, 20 valittiin. Kakköskurssille hakee 30–40 ihmistä, joista 12 valitaan opiskelemaan. Joka vuosi joukossa on myös tanskalaisia opiskeli-

joita, sillä Malmö on Juutinrauman sillan valmistumisen jälkeen käytännössä kuin Kööpenhaminan lähiö. Myös norjalaisia opiskelijoita on ollut, ja yksi suomalainenkin Ahvenanmaalta.

Kaksi vuosikurssia

Ensimmäinen vuosikurssi on sisällöltään perusopetusta: kerrontaa, historiaa, teoriaa, taiteellista työtä, tietoa alasta. Opetus rakentuu pitkälti yhdessä tekemiseen, kuten näyttelyihin ja sarjakuvajulkaisujen tuottamiseen.

Toinen vuosikurssi suuntautuu niille, jotka aikovat vakavissaan alalle. Pääsyvaatimuksena on joko suoritettu ensimmäinen vuosi tai muutoin ammatissa hankitut valmiudet. Opetuksen pohjana ovat opiskelijan omat hankkeet, joihin he saavat ohjausta.

Koulun kolmas vakituinen opettaja on sarjakuvapiirtäjä Stina Hjelm. Vierailijoita käytetään luennoitsijoina niin paljon kuin mahdollista. ”Yritämme saada tänne ne sarjakuvataitelijat, jotka käyvät Malmössä tai Kööpenhaminassa”, Krantz sanoo.

Ainakin Joe Sacco, Trina Robbins, Jeffrey Brown ja Paul Gravett ovat vastanneet pyyntöön myöntävästi. Serieskolan on myös yhteistyössä Tukholman Small Press Expon kanssa Ruotsiin tulevien

Malmön sarjakuvajärjestöt ja -taiteilijat ovat saaneet Mazetti-talosta hyvät tilat.

ulkomaisten vierailijoiden ohjelmaa rakennettaessa.

”Koulu näkyy hyvin tiedotusvälineissä”, Strömberg kertoo. ”Meiltä jopa kysytään usein tekijöitä eri töille, mutta ohjaamme pyynnöt ammattilaisille. Emme pyri kilpailemaan markkinoilla. Kilpailuihin sen sijaan kannustamme osallistumaan, esimerkiksi Kemiin.”

Kattaa koko sarjakuvan

Opiskelijoiden keski-ikäsi opettajat arvioivat 20–21, ”mutta joka vuosi on ollut myös joku, joka on jo ollut työelämässä”. Opiskelijoiden kiinnostuksen kohteet sarjakuvassa vaihtelevat suuresti, mutta sillä ei ole koululle merkitystä. ”Pyrimme tukemaan opiskelijan omaa tietä ja työtä.”

”Nykyopiskelijoita sytyttää manga ja fantasia, viisi vuotta sitten vallitsi omaelämäkerrat. Taiteellisuus, poliittiset sekä feministiset sarjat ovat nyt suosiossa”, Strömberg sanoo. ”Mutta tänne tulee myös valtavirrasta kiinnostuneita.”

”Nyt meillä on ensimmäisellä vuosikurssilla opiskelija, joka tähtää Yhdysvaltain kaupallisille markkinoille. Joka vuosi mukana on myös 4–5 mangasta kiinnostunutta.” Opetukseen on kuulunut oma mangatyöpaja vuodesta 2001.

Serieskolanin kymmenen vuoden toiminnan aikana on koulun käynyt toistasataa opiskelijaa. Gunnar Krantz sanoo, että melko moni heistä on jatkanut sarjakuvan parissa, ”mutta se on ammatti, jossa on oltava sekä taitoa että tahtoa”.

Useista tulee opettajia tai luennoitsijoita, hän arvelee.

”Vaihtoehtolehdistö on nielaissut monet, mutta yksi koulumme entinen oppilas piirtää Bamsea (Maailman vahvin nalle) ja toinen 91 Karlssonia (Mokkeri).” Koulu julkaisee opiskelijoiden koulutöistä vuosittain paksun albumin.

”Koulun käyneillä on vahva työmotivaatio”, Krantz sanoo. ”He ovat täällä usein vuorokauden ympäri ja tekevät töitä. Tuloksena on vahva yhteishenki. Joidenkin sarjakuvakollektiivien juuret ovatkin täällä, muun muassa malmölaisen C'est Bonin ja naispiirtäjien Dotterbolagetin.”

Koulun erikoisuus on luova vapaa- vuosi, kreatiivt friär. ”Kutsomme tänne ammattilaisen, joka saa itselleen työtilat kunhan jakaa tietonsa kollektiivin kanssa”, Gunnar Krantz sanoo. ”Heitä on yksi tai kaksi vuodessa ja he istuvat fyysisesti täällä koululla. Yleensä me tarjoamme valitsemallemme tekijälle tätä paikkaa, mutta sitä voi myös hakea.”

Malmön mittava sarjakuvakeskus

Seriefrämjandetin ylläpitämä sarjakuvakeskus Mazetti-talossa on vakuuttava: isoissa tiloissa toimivat vuodesta 2005 Seriefrämjandetin lisäksi C'est Bon -sarjakuvakollektiivi, lasten sarjakuvakoulu sekä kymmenen piirtäjän työtila Seriestudion. Seriefrämjandetin arkisto ja Bild&Bubblan toimitus ovat myös Mazetti-talossa.

Fredrik Strömberg on toiminut Seriefrämjandetin puheenjohtajana vuodesta 1997 ja on yksi sarjakuvakeskuksen aloitteen tekijöistä sekä pyörittäjistä. Hän kertoo, että tilat omistava Malmön kaupunki tukee keskusta, koska se haluaa profiloitua sarjakuvakaupunkina.

Mazetti-talo on paikkana erinomaisen, sillä siellä toimii paljon taiteen ja kulttuurin alan oppilaitoksia, ryhmiä sekä järjestöjä. Ideat ja virikkeet liikkuvat omankin piirin ulkopuolelle.

serieskolan.se
www.serieframjandet.se
seriestudion.blogspot.com
www.cestbonkultur.com

